

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-526-6-93>

PECULIARITIES OF STATE POLICY ON REHABILITATION IN THE HEALTHCARE SECTOR OF UKRAINE

ОСОБЛИВОСТІ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ ЩОДО РЕАБІЛІТАЦІЇ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ

Zarya O. G. Заря О. Г.
Lawyer Адвокат

Положеннями статті 49 Конституції України закріплено, що “...кожен має право на охорону здоров’я, медичну допомогу та медичне страхування” [1]. Водночас встановлено, що “охорона здоров’я забезпечується державним фінансуванням відповідних соціально-економічних, медико-санітарних і оздоровчо-профілактичних програм. Держава створює умови для ефективного і доступного для всіх громадян медичного обслуговування...” [1]. Це означає, що Уряд країни несе відповідальність за створення та ефективне використання механізмів управління сферою охорони здоров’я з метою реалізації соціально-орієнтованої ролі держави в житті української спільноти.

Водночас статтею 1 Закону України “Про реабілітацію у сфері охорони здоров’я” визначено, що “реабілітація – це комплекс заходів, яких потребує особа, яка зазнає або може зазнати обмеження повсякденного функціонування внаслідок стану здоров’я або старіння у взаємодії з її середовищем” [2]. Безумовно, що ефективне державне управління реалізацією відповідного комплексу реабілітаційних заходів потребує від держави запровадження актуальних інфраструктурних перетворень, удосконалення системи публічного адміністрування у сфері охорони здоров’я та використання інноваційних технологій, які б допомагали у виконанні завдань, визначених для закладів реабілітації в системі охорони здоров’я України. Так, стаття 6 зазначеного Закону України закріплює, що “... метою державної політики щодо реабілітації у сфері охорони здоров’я є створення умов для ефективної реабілітації, забезпечення доступності навколишнього середовища, можливості вести самостійний спосіб життя і всебічно брати участь у всіх аспектах життя суспільства, сприяння створенню середовища, що організоване відповідно до вимог універсального дизайну та розумного пристосування” [2]. З урахуванням цього можемо визначити, що основними особливостями державної політики щодо реабілітації у сфері охорони здоров’я є такі:

1) реалізація державної політики відповідного спрямування здійснюється державними органами виконавчої влади, а її формування забезпечується Кабінетом Міністрів України, центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування та реалізує державну політику у сфері охорони здоров'я (тобто, Міністерством охорони здоров'я України);

2) реалізація державної політики відповідного спрямування відбувається з урахуванням основних міжнародних стандартів якості управління реабілітаційною допомогою, а також з урахуванням результатів міжнародного співробітництва у сфері охорони здоров'я. Так, частиною другою статті 7 вже згаданого Закону України “Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я” визначено, що “... міжнародне співробітництво щодо реабілітації у сфері охорони здоров'я здійснюється центральними органами виконавчої влади, що беруть участь у формуванні та/або реалізації державної політики щодо реабілітації у сфері охорони здоров'я, місцевими органами виконавчої влади та органами місцевого самоврядування, громадськими об'єднаннями, у тому числі громадськими об'єднаннями осіб з інвалідністю, уповноваженими органами професійного самоврядування” [2];

3) державна політика щодо реабілітації у сфері охорони здоров'я реалізується відповідно до керівних ідей, які виконують роль орієнтирів та основних напрямків діяльності – своєрідних принципів, якими є: “прозорість; ефективний розподіл повноважень та відповідальності між органами державної влади; якість та доступність реабілітаційної та психологічної допомоги; інклюзивність; сприяння поверненню людини до ведення самостійного способу життя” (частина перша статті 6 Закону України “Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я”) [2];

4) основними завданнями державної політики щодо реабілітації у сфері охорони здоров'я є “забезпечення скоординованості принципів проведення реабілітації, реабілітаційних послуг, а також доступність допоміжних засобів реабілітації та медичних виробів; регламентація правових, економічних, соціальних умов проведення реабілітації з урахуванням функціональних можливостей осіб з обмеженнями повсякденного функціонування, потреби у допоміжних засобах реабілітації та медичних виробах; впровадження міжнародних стандартів реабілітації та психологічної допомоги в реабілітації; створення умов для якісного матеріально-технічного, фінансового, кадрового та науково-методичного забезпечення реабілітації; створення рівних умов для всіх осіб, залучених до надання реабілітаційної допомоги, та постачальників допоміжних засобів реабілітації; формування ефективної системи управління якістю реабілітаційної допомоги” (частина друга статті 6 Закону України “Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я”) [2].

5) державна політика щодо реабілітації у сфері охорони здоров'я тісно пов'язана із соціальною політикою держави, спрямованою на забезпечення оптимальної якості життя кожної особистості у соціумі, соціальний захист та збереження балансу соціальних, гуманітарних та економічних інтересів суспільства;

6) державна політика щодо реабілітації у сфері охорони здоров'я має кореспондуватись із завданнями стратегічних нормативних актів та документів у сфері розвитку системи охорони здоров'я України та відповідати їх головним напрямкам залежно від сформованих стратегічних цілей на той чи інший період;

7) характер державної політики щодо реабілітації у сфері охорони здоров'я напряму впливає на всю систему охорони здоров'я, стан громадського здоров'я, його медичної, соціальної та психологічної компоненти, взаємодії з навколишнім середовищем, що своєю чергою є однією з основних умов успішної політики національної безпеки України.

Отже, можна зробити висновок, що державна політика щодо реабілітації у сфері охорони здоров'я є складною та багатогранною системою, а не просто сукупністю управлінських рішень, заходів, інструментів та механізмів, застосованих та реалізованих з метою публічного адміністрування у сфері реабілітації в системі охорони здоров'я. Це, передусім, людиноцентрична, соціально-орієнтована система публічного адміністрування охороною здоров'я, яка реалізується відповідно до цілей та завдань національних програм та урядових стратегій України як соціальної держави та формує підґрунтя для формування стабільної системи національної безпеки країни загалом.

Література:

1. Конституція України від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#Text>

2. Про реабілітацію у сфері охорони здоров'я : Закон України від 03 груд. 2020 р. № 1053-ІХ. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1053-20#Text>